

(1)

नि. दि.दा. क्र. १५८/२०१६

MHJN060018122016

नियमित दिवाणी दावा क्र.१५८/२०१६

शकुंतलाबाई -वि- मदन व इ.

निशाणी क्रमांक २७ वर आदेश पारीत

- १) प्रस्तुतचा अर्ज वादी यांनी दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ चे क्रम ६ नियम १७ अन्वये दावा दुरुस्तीसाठी दाखल केलेला आहे.
- २) प्रस्तुत अर्जाद्वारे वादी यांचे असे कथन आहे की, त्यांनी प्रस्तुतचा दावा मौजे- पारध ग्रामपंचायत हद्दीतील मिळकत क्रमांक ९८९ क्षेत्रफळ ४० X ३० सहान जागा या मिळकतीमध्ये पश्चिमेकडून प्रतिवादी यांनी कोणत्याही प्रकारचे अतिक्रमण करून खोदकाम करण्याचा प्रयत्न करु नये, म्हणून निरंतर मनाई ताकीदीसाठी दाखल केलेला आहे. वादी पुढे कथन करतात की, न्यायालयाने प्रतिवादी यांना दावा मिळकतीमध्ये कोणत्याही प्रकारे बांधकाम करु नये, यास्तव दिनांक १९/११/२०१६ रोजी जैसे थे चा आदेश पारीत केलेला होता. परंतु प्रतिवादी यांनी सदर आदेशाची पायमल्ली करून बेकायदेशीररित्या दावा मिळकतीचे पश्चिमेकडून बेकायदेशीररित्या ४ फुट जागेवर अतिक्रमण करून बांधकाम केलेले आहे. त्यामुळे वादींना सदर ४ फुट मिळकतीचा ताबा मिळणे बाबत वादपत्रामध्ये दुरुस्ती करणे

(२)

गरजेचे आहे. त्यासाठी वादी यांनी वादपत्रामध्ये दुरुस्ती व प्रस्तूत अर्जान्वये दावा मिळकतीतील ४ फुट जागेवरील आर.सी.सी. चे बांधकाम करून केलेल्या अतिक्रमणीत क्षेत्राचा ताबा मिळणे बाबतची मागणी वादपत्रामध्ये समाविष्ट करू इच्छितात. वादी पुढे कथन करतात की, सदर दुरुस्तीमुळे मूळ दाव्यात कोणताही बदल होणार नाही. त्यामुळे सदर दुरुस्ती अर्ज मंजूर करण्यात यावा, अशी त्यांनी विनंती केली आहे.

३) प्रस्तूत अर्जास प्रतिवादीतर्फे नि. क्र. २९ येथे म्हणणे दाखल करून तीव्र विरोध दर्शविलेला आहे. सदर प्रतिवादींच्या कथनाप्रमाणे, प्रस्तूतचा अर्ज चालण्यास पात्र नाही. प्रस्तूत दुरुस्तीन्वये वादी मूळ दाव्याच्या स्वरूपात बदल करू इच्छितात. प्रतिवादी पुढे कथन करतात की, प्रतिवादी यांनी ग्राम पंचायत पारधने दिलेल्या बांधकाम परवनगी प्रमाणे ऑगस्ट-२०१६ मध्येच बांधकाम पूर्ण केलेले होते. प्रतिवादी यांनी न्यायालयाच्या कोणत्याही तुर्तातूर्त मनाई ताकीदीचा भंग केलेला नव्हता. वादी यांचे आदेशाचा अवमान प्रकरण वादी यांनी काढून घेतलेले आहे. प्रस्तूतचा दावा हा निरंतर मनाई ताकीदीचा असून नवीन दुरुस्तीमुळे त्याचे स्वरूप बदलणार आहे, त्यामुळे तो नामंजूर करण्यात यावा, अशी प्रतिवादीतर्फे विनंती करण्यात आलेली आहे.

(३)

४) प्रस्तुतचा अर्ज, त्यावरील प्रतिवादी यांचे म्हणणे तसेच संपूर्ण अभिलेखाचे अवलोकन केले. वादीतर्फे सन्माननिय विधीज्ञ तसेच प्रतिवादीतर्फे सन्माननिय विधीज्ञ यांचा सखोल युक्तीवाद ऐकला.

५) अभिलेखाचे अवलोकन केले असता, वादी यांनी प्रतिवादी क्र. १ ते ३ यांच्या विरोधात मौजे-पारध येथील ग्राम पंचायत हद्दीतील मिळकत क्रमांक ९८९ क्षेत्र ४० X ३० फुट सहान चतुःसिमांकीत जागेबाबत प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीचे पश्चिमेकडून कोणत्याही प्रकारे अतिक्रमण करून, खोदकाम करण्याचा प्रयत्न करु नये, याबाबत निरंतर मनाई ताकीदीसाठी दाखल केलेला असून प्रस्तुत दाव्याकामी प्रतिवादी यांनी हजर होऊन त्यांची कैफियत नि. क्र. १७ येथे दाखल केलेली असून त्यानंतर माझे सन्माननिय पुर्वाधिकारी यांनी प्रस्तुत दाव्याका वादमुद्दे नि. क्र. १९ येथे दिनांक १५/०६/२०१७ रोजी निश्चित केलेले असून त्यानंतर प्रस्तुतचा दावा हा न्यायचौकशीसाठी प्रलंबित असून अद्याप वादीतर्फे त्याचा साक्षी-पुरावा दाखल केलेला नाही. जरी प्रस्तुत दाव्याकामी वादमुद्दे निश्चित झाले असले, तरी प्रस्तुत दाव्याकामी अद्याप वादी यांचा सरतपास दाखल न झाल्याने न्यायचौकशीस प्रारंभ झालेला नाही. त्यामुळे प्रस्तुत अर्जाचा न्यायनिर्णय करित असतांना दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ चे क्रम ६ नियम १७ अन्वये परंतुकाचा विचार न करता वादी यांची मागणी केलेली दुरुस्ती प्रस्तुत दाव्यातील खरा-खुरा वादप्रश्न न्यायनिर्णीत

(४)

करण्यासाठी आवश्यक आहे का ? हे पहाणे गरजेचे आहे.

६) वादीतर्फे सन्माननिय विधीज्ञ यांनी असा युक्तीवाद केला की, प्रतिवादी यांनी प्रस्तुत दावा प्रलंबित असतांना दावा मिळकतीमध्ये ४ फुट क्षेत्रामध्ये अतिक्रमण करून बांधकाम केलेले आहे. त्यामुळे त्याबाबतची दाद वादी यांना मागणे गरजेचे आहे. याउलट प्रतिवादीतर्फे सन्माननिय विधीज्ञ यांनी असा युक्तीवादी केला की, प्रस्तुतचे बांधकाम हे ग्राम पंचायतीची पुर्व परवानगी घेऊन प्रस्तुत दावा दाखल होण्यापुर्वीच झालेले आहे. त्यामुळे प्रस्तुतची दुरुस्ती मंजूर करता येणार नाही. त्यांनी पुढे असाही युक्तीवाद केला की, प्रस्तुत दुरुस्तीमुळे दाव्याचे मूळ स्वरूप बदलाणार आहे.

७) संपुर्ण अभिलेखाचे बारकाईने अवलोकन केले असता, दावा मिळकतीचे पश्चिमेकडून प्रतिवादी यांनी अतिक्रमण करून खोदकाम करू नये, याबाबत ची दाद वादी यांनी मागितलेली आहे. वादी प्रस्तुत अर्जान्वये जी दुरुस्ती वादपत्रामध्ये करू इच्छितात, ती दावा मिळकतीबाबतचीच आहे. वादी यांच्या कथनाप्रमाणे, प्रस्तुतचा दावा दाखल झाल्यानंतर प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीमध्ये ४ फुट क्षेत्रात अतिक्रमण करून बांधकाम केलेले आहेत. याउलट प्रतिवादीच्या कथनाप्रमाणे ते दाव्यापुर्वीचे आहे. सदरचे बांधकाम दावा दाखल पुर्वीचे आहे. अथवा दावा दाखल झाल्यानंतरचे आहे, याबाबत अभिलेखावर सद्यःस्थितीस अभिलेखावर पुरावा नाही. प्रस्तुतचा अर्ज

(५)

हा वादपत्र दुरुस्ती मागणीचा आहे. त्यामुळे बांधकाम कधीचे आहे, याबाबत उहापोह प्रस्तुत अर्जामध्ये करता येणार नाही. ते चौकशीअंती ठरेल. सद्यःस्थितीस वादी जी दुरुस्तीची मागणी करीत आहेत तसेच जी ताबा मागणीची दाद मागत आहे ही मूळ वादकथनाशी संलग्नीत अशा स्वरूपाची असल्याचे स्पष्ट होते. कारण वादी यांचा मूळ दावा हा प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीचे पश्चिमेकडून अतिक्रमण करून खोदकाम करू नये, याबाबत निरंतर मनाई ताकीदीचा होता व आता वादी, प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीमध्ये अतिक्रमण करून बांधकाम केलेले आहे त्या अतिक्रमणीत क्षेत्राचा ताबा मागत आहे. त्यामुळे सदरची घटना ही वादीच्या सद्य कथनाप्रमाणे वाद कारण झाल्यानंतरची आहे. त्यामुळे सदरची दुरुस्ती ही मूळ वादकथनाशी व वादकारणाशी संलग्नीत स्वरूपाची असल्याने त्यासाठी दुसरा दावा करण्याची आवश्यकता नाही. तसेच सदर दुरुस्तीमुळे मूळ वादपत्रामध्ये व वादकथनामध्ये कोणताही बदल होत नाही. सदरची दुरुस्ती ही उभय पक्षकारांमधील खरा-खुरा वादप्रश्न न्यायनिर्णीत करण्यासाठी आवश्यक वाटते. सदरची दुरुस्ती करणेस परवानगी न दिलेस प्रकरणांचे बाहुल्य वाढू शकते. गुंतागुंत वाढू शकते. तसेच प्रस्तुत दाव्यातील मूळ वादास अंतिम स्वरूप प्राप्त होणार नाही.

८) प्रस्तुत दुरुस्ती मंजूर केलेस, प्रतिवादी यांना त्यांची सदर दुरुस्तीस अनुसरून जादा कैफियत देण्याची संधी आहे. त्यामुळे प्रस्तुत दुरुस्तीची मागणी मंजूर

(६)

केलेस प्रतिवादी यांचेवर कोणताही अन्याय होणार नाही. त्याच बरोबर प्रस्तुत दाव्यातील साक्षी-पुरावा सुरु झालेला नाही. त्यामुळे वादी यांची प्रस्तुतची दुरुस्तीची मागणी मंजूर करणे न्यायोचीत होईल. परंतु, प्रस्तुतचा दावा सद्यःस्थितीस न्याचौकशीसाठी प्रलंबित आहे. त्यामुळे सदर दुरुस्तीची मागणी करणेस वादी यांना जो विलंब झालेला आहे, त्यासाठी प्रस्तुतचा अर्ज मंजूर करित असतांना वादी यांच्यावर खर्च बसविणे हे देखील गरजेचे आहे. त्यामुळे न्यायाचा समतोल साधला जाईल.

सबब, खालील प्रमाणे आदेश पारीत करण्यात येत आहे.

// आ दे श //

- १) वादी यांचा प्रस्तुतचा निशाणी क्र. २७ चा अर्ज खर्च रक्कम ₹१,२००/- (रुपये एक हजार दोनशे फक्त) प्रतिवादी यांना देण्याच्या अटीवर मंजूर करण्यात येत आहे.
- २) वादी यांनी पुढील तारखेपर्यंत वा तत्पूर्वी उपरोक्त खर्च रक्कम देणेचे आहे.
- ३) वादी यांनी वरीलप्रमाणे वादपत्रामध्ये दुरुस्ती सदर आदेशापासुन १४ दिवसाचे आतमध्ये करणेची आहे.
- ४) वादी यांनी वादपत्र दुरुस्ती केल्यानंतर दुरुस्ती वादपत्र प्रकरणामध्ये दाखल करण्याचे आहे.

(७)

- ५) वादी यांनी दुरुस्तीन्वये सामील करु इच्छितात त्या अतिक्रमणीत क्षेत्राच्या ताबा मागणीच्या दादीसाठी योग्य ते न्यायालयीन शुल्क न्यायालयात जमा करणेचे आहे.

ठिकाण : भोकरदन.
दिनांक: १६/१२/२०२२.

(सी. एस. देशपांडे)
सह दिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर,
भोकरदन.